

بررسی فقهی آواز و غنا

محمد سروش محلاتی

سروش محلاتی، محمد، ۱۴۴۰ -
پروسی فقهی آواز و غنا/ محمد سروش محلاتی.

تهران: میراث اهل قلم

۱۸۴ ص.

۹۷۸-۶۲۲-۷۲۸۸-۳۷-۴

فنی

کتابنامه.

موسیقی (فقه) -- ایران

Music (Islamic law -- Iran)

موسیقی در قرآن

Music in the Qur'an

اسلام و موسیقی

Music -- Religious aspects -- Islam

BP۲۲۲/۸۲

۲۹۷/۴۸۸

۸۸۰۵۹۲۴

سرشناسه:

عنوان و نام پدید آور:

مشخصات ناشر:

مشخصات طاهری:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

یادداشت:

موضوع:

زده بندی کنگره:

زده بندی دیویی:

شماره کتابخانه ملی:

بررسی فقهی آواز و غنا

محمد سروش محلاتی

| ویرایش: محمدرضا حدادی | صفحه آرای: آزاده منقی |

نوبت چاپ: اول بهار ۱۴۰۱ - شمارگان: ۵۰۰ نسخه

مرکز پخش: ۰۲۱-۳۳۳۵۵۷۷

شیکه های اجتماعی: ۰۹۳۷۰۷۷۰۳۰۳

بنیادهای لاتین این کتاب در انتشارات میراث اهل قلم طراحی و تولید شده است.
طراح آرم: محمد ملک، لوگو: ساره؛ دستخط شهید مصطفی چمران: خوشنویس: ندیم البلاغی؛ امیر شهرابی
نگارگر و سادگونی چاپ: حسن عسری؛ پشتیبانی و شمارگان: اشرف باغ حدادی؛ حسین حدادی
سرور اسان؛ فاطمه علیزاده مدیر هنری؛ مجتبی رحمتی
چاپتن: مدیر عامل: حسن حدادی؛ مدیر عامل: محمد رضا حدادی؛ و محمد رضا رب العالمین
کلیه حقوق متعلق است به انتشارات میراث اهل قلم و هرگونه نقض یا کپی برداری موجب ضمان
www.miraspub.ir

فهرست ■

- ۷ مقدمه
۹ درآمد
۱۱ فصل اول: غنا و حکم عقل
۱۲ حرمت غنا، حکم عقلی یا نقلی؟
۱۳ نگاه عقلی در روایات
۱۶ عقل خردمندان یا عقل فته‌ینان؟
۱۷ نگاه عقل‌گرایانه آیت‌الله حائری یزدی
۲۱ تأثیر نگاه عقلی در استنباط حکم شرعی
۲۲ موضوع حکم عقل
۲۵ نگاه عقلی آیت‌الله مسجدشاهی
۲۸ نگاه عقلی آیت‌الله بروجردی
۳۱ رابطه حکم شرع و حکم عقل درباره غنا

۳۵ فصل دوم: غنا در آیات قرآن
۳۵ عناوین لغو، لهو و قول الزور
۳۶ بررسی دلالت آیات
۴۰ پیشینه استدلال به آیات
۴۲ روایات ذیل آیات
۴۳ رویکرد روایات: تفسیر، تطبیق یا تأویل؟
۴۸ ارزیابی رویکردها

نظریه تأویل	۴۹
نقد نظریه تأویل	۵۱
تفسیر درست روایات	۵۵
مفهوم «لهو» در آیه	۵۸
روایات ذیل آیه لهو الحدیث	۵۹
قیدهای آیه لهو الحدیث	۶۱
معنای واقعی آیه	۶۵
نظر آیت الله حائری	۶۷
نظر آیت الله خوانساری	۶۸
رابطه روایات با ظاهر آیه	۷۰
شیوه فهم صحیح آیات	۸۰

فصل سوم: غنا در روایات	۸۵
شیوه بررسی روایات	۸۵
فضای صدور روایات	۸۶
دیدگاه صحابه، تابعین و فقهاء	۹۹
روایات شیعی	۱۲۰

فصل چهارم: ارزیابی کلی مباحث	۱۶۱
نگاه عقلی و مبنای خردمندان	۱۶۱
نگاه قرآنی و اصول حرمت	۱۶۲
نگاه روایی و استناد به قرآن	۱۶۴
نگاه تاریخی و تطور غنا	۱۶۷
معیارها در حکم غنا	۱۷۵

مقدمه

در تعطیلات نوروز ۱۴۰۰، موضوع آواز و غنا از نظر فقه اسلامی مورد بررسی قرار گرفت و در شرایطی که به دلیل شیوع بیماری کرونا، نه تنها دروس حوزوی تعطیل بود بلکه سفرهای نوروزی نیز متوقف شده بود، این مباحث فقهی، طی دوازده جلسه با استفاده از فضای مجازی به علاقه‌مندان ارائه گردید. اگرچه تحقیق کامل در این باره، به فرصت بیشتری نیاز دارد ولی همین مباحث فشرده می‌تواند گام نخست برای آگاهی از آراء مختلف فقهی در این باره و مبانی آنها باشد.

باید توجه داشت که این دفتر، بیش از آنکه درصدد القای یک رأی فقهی و استدلال بر آن باشد، درصدد طرح یک ایده و تبیین یک احتمال و ارائه یک سبک و روش در مباحث فقهی است. این دفتر اختصاص به بحث آواز و غنا دارد و امید است در مجال دیگری بحث موسیقی و آلات لهو نیز مورد بررسی قرار گیرد. از همه دوستان گرمی که در آماده‌سازی این اثر تلاش نمودند، به ویژه از حجت الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ مهدی پورحسین که زحمت اصلی تدوین و تنظیم مباحث را به عهده گرفتند، سپاسگزارم و برایشان توفیقات بیشتر را مسألت می‌کنم.

قم- محمد سروش محلاتی

اسفند ۱۴۰۰